

ခွဲအုပ်ယူဂ်-ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရု
 လီာ်ခာ်သး
 ကီာ်သူလုာ်
www.knuhq.org

**ခွဲအုပ်ယူဂ်-ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရု ကရုခိပ်ပဒိပ်စီကွဲထူဝု
 အလံာ်ဟ့ာ်ယုာ် ဆူ ကညီဒီကလုာ်ဟးကီာ်သး မုာ်နံၤ ပွဲထီၣ် (၃၂)နံၣ်**

နံၤသီ- ၂၇၆၂နံၣ်,ဆံးမုာ်လါတုာ်လီၤ(၉)သီ
 ၂၀၂၃နံၣ်,လါစဲးပတုာ်ဘၢ(၉)သီ

၂၀၂၃နံၣ်,လါစဲးပတုာ်ဘၢ(၉)သီ, တနံၤအံၤမုာ်တၢ်ကရုကရိသုာ်ထီၣ် **“ကညီဒီကလုာ်ဟးကီာ်သး”** ပွဲထီၣ်(၃၂)နံၣ် အနံၤ န့ၣ်လီၤ.အဆိဖဲ **“ကညီဒီကလုာ်ဟးကီာ်သး”** မုာ်နံၤအံၤ ယဆာဂုၤဆာဝါဘၣ် ကညီဒီကလုာ်ဟး ကီာ်သး, ခိၣ်နံၤ, သိၣ်ဒုးပုၤအဲၣ်ကလုာ်ဟး ဆာတၢ်ဖိခဲလၢကအိၣ်လၢပွဲဒီး နီၢ်ခိၣ်ဂံၢ်ဘါ,ဒီး ကညီကလုာ် အတၢ်သးခုတလုာ် အလၢ အပွဲ လၢတၢ်မၤမုၤဒါအပူၤကိးနီၢ်ဂၤဒဲးန့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢ ကညီဖိတဖၣ် န့ၣ်လီၤဝဲဆူ စုကဝဲတၢ်ဒုးဟံးဆါ အဆာကတီၢ် ကညီဖိတဖၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ ဟီၣ်ကဝီၤသဘူ တဖၣ်ဒီးပဆုာ်ရဲၣ်ကျဲၤဝဲဒၣ် ဒ်တၢ်ကရုကရိ အတၢ်ပတၢ်ပုၤ အက့ၢ်အဂီၤ အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. ဒ်ကီၢ်ပဒိပ် တဖုအသိး တၢ်န့ၣ်လီၤ လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ပတၢ်ပုၤ, တၢ်ပတၢ်ဆုာ်ကမုာ်ဂ့ၢ်ဝီ, ဒီးသဲးစးအတၢ်ဒိၣ်စိ, တၢ်ကဟုကယာ် ဒီးတၢ်ဒီသအ ကမုာ်အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်အတၢ်ဂံၢ်စၢ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.ဖဲန့ၣ်အဆာကတီၢ်န့ၣ် တၢ်ဆိကမိၣ်အိၣ်ဝဲလၢစုကဝဲတၢ်ဒုးဟံးဆါ အဆာကတီၢ်, အလီၢ်တအိၣ်လၢ တၢ်ကဘၣ်မၤအါထီၣ် တၢ်ပတၢ်ပုၤ ဒီးတၢ်ပဆုာ်ရဲၣ်ကျဲၤ ကမုာ်ဂ့ၢ်ဝီ အတၢ်ဖံးတၢ် မၤတဖၣ်ဘၣ်.တၢ်ကပဆုာ်ရဲၣ်ကျဲၤအါဒ်ထံကီၢ်တဘျီအသိးတသ့ဘၣ်.တၢ်မုာ်မၤအါထီၣ်တၢ်ပတၢ်ပုၤဒီးတၢ်ပဆုာ်ရဲၣ်ကျဲၤ ကမုာ်ဂ့ၢ်ဝီန့ၣ်တၢ်ဝံတၢ်ယိးကအါထီၣ်ဝဲဒီးစုကဝဲတၢ်ဟံးဆါမၤန့ၣ်တၢ်ချူတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤအယိ ဖဲကညီတၢ်ဟံးဆါ စးထီၣ်, ဒီးတုၤလီၤလၢ အဆာကတီၢ် တကတီၢ်န့ၣ်, လၢတၢ်ဟံးဆါ ဟီၣ်ကဝီၤ သဘူ တဖၣ်အပူၤ, ဟးကီၢ် အတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်မုၤဒါ ဒီးမၤအါလၢ **ကညီဒီကလုာ် ကသးကရု** ဒ်အမုာ် မုၤဒါ တၢ်မၤသယံတမံၤအသိးန့ၣ်လီၤ. သန့က့, စးထီၣ် ဖဲ ၁၉၉၁ နံၣ် လါစဲးပတုာ်ဘၢ အတီၢ်ပူၤ လီၢ်ခာ်သး ထီၣ်ကမံးတံာ် အတၢ်အိၣ်ဖိုင် အဆာကတီၢ် ဒ်တၢ်ဟံးသးအိၣ်လၢ တၢ်ကသုာ်ထီၣ် တၢ်ပတၢ်ပုၤ ဒ်ပဒိပ် တဖု အက့ၢ်အဂီၤ အိၣ်ဝဲအသိး, ဒီးဒ်တၢ်ဟံးဆါ ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ် အတၢ်အိၣ်သး ဒီးအတၢ်လိၣ်ဘၣ်နီၢ်နီၢ် အဖိခိၣ် တၢ်အိၣ်ဖိုင်စံၣ်ညီၣ်တံာ်ဝဲဒၣ် ဖဲ လါစဲးပတုာ်ဘၢ (၉) သီအနံၤလၢ, တၢ်ကကရုကရိဒီးသုာ်ထီၣ် ဟးကီၢ်သး ဒ်ဟးကီၢ်သး တၢ်သုာ်ထီၣ် အက့ၢ်အဂီၤ ဒ် တၢ်မၤကျဲအိၣ်ဝဲ အသိးန့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်အိၣ်ဖိုင် တၢ်စံၣ်ညီၣ်တံာ် အိၣ်ဝဲဒၣ်အသိး တၢ်စးထီၣ် ကရုကရိဒီးသုာ်ထီၣ် **“ကညီဒီကလုာ်ဟးကီာ်သး”** လၢလီၢ်ခာ်သး,လၢကီၢ်ရ့ၣ်ဒီးလၢကီၢ်ဆၣ်အပတီၢ်စုာ်စုာ်န့ၣ်လီၤ.

ခွဲအုပ်ယူဂ်-ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရု အတၢ်ကရုကရိသုာ်ထီၣ် **“ကညီဒီကလုာ်ဟးကီာ်သး”** အံၤ မုာ်တၢ်ဂၤလိာ် လၢ တၢ်ကသုာ်ထီၣ်ဆိလီၤ ဒီးမၤဂုၤထီၣ်က့ၤ ကညီကီၢ် အတၢ်ပတၢ်ပုၤ, ဒီး မုာ်ဒ်သိး **ကညီဒီကလုာ် ဟးကီာ်သး** တဖၣ် ကဟံးန့ၣ်မုၤဒါလၢ ထံဖိကီၢ်ဖိ ကမုာ်တဖၣ် အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ, အတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ် ဒီးကကဟုကယာ်ဝဲ ထံဖိကီၢ်ဖိကမုာ်တဖၣ် အသးသမူ ဒီးအ တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်, ဒီးဒ်သိး ပုၤအာပုၤသီတဖၣ် မၤတံာ်တံာ် ဒီးမၤကီၢ်မၤခဲအဲၣ်သ့ၣ် သုတသ့တဂ့ၤ အဂီၢ်မုာ်ဂ့ၤ,

ဒီးထံကီၢ် သဲစးတၢ်ဘျး လၢတၢ်ဟံလီၤအီၤတဖၣ် အတၢ်ဒိၣ်စိ ကအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤဒီး တၢ်ထီၤဒါ ခါပတၢ် ထံကီၢ်သဲစးတၢ်ဘျးဒီးတၢ်မၤထီၤဒါကမ္ဘၢတဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲတမံၤဒီးတၢ်ကဟံးထီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၤအီၤဒ်ဘၢကီၢ်တၢ်မၤအကျဲအိၣ်ဝဲ အသိးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤလၢပုၤ တၢ်ပညိၣ်အံၤအဂီၢ် ကညိၣ်ဒိကလုာ်ဟံၤကီၢ်သုး ယုာ်ဒီး ပှၤဟံၤဆၢတၢ်ဖိကိးဂၤဒဲး လၢအဟံးန့ၢ်မူဒါလၢ ခုၣ်အဲၣ်ယုာ်-ကညိၣ်ဒိက လုာ်စၢဖျိၣ်ကရၢ တီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲ ဒီးကညိၣ်တၢ်ဟံၤဆၢ မူဒါတၢ်မၤတဖၣ် ကဘၣ်တူၢ်လိာ်ဒီး မၤထွဲဝဲ ကညိၣ်ဒိကလုာ်စၢဖျိၣ်ကရၢအထံၣ်ကီၢ်သဲးအတၢ်တီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲဒီးမၤလၢပုၤဝဲဒ်ကညိၣ်ကလုာ်အတၢ်ဟံၤဆၢဒီးထံၣ်ကီၢ်သဲးတၢ် ပညိၣ်ကွၢ်စိဒီးမၤတၢ်လၢပပုၤကလုာ်ထံဖိကိးဖိအတၢ်ဘၣ်ဘျးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလၢပုၤ ခုၣ်အဲၣ်ယုာ်-ကညိၣ်ဒိကလုာ် စၢဖျိၣ်ကရၢ အထံၣ်ကီၢ်သဲး အတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤတဖၣ် လၢအမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဆိတလဲဒီးဘျီဘၣ်က့ၤပထံပကီၢ်(ကီၢ်ပယီၤ)အထံၣ်ကီၢ်သဲးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤအကွၢ်အဂီၢ်အဂီၢ်ဒ်ထံၣ်ကီၢ်သဲးဂ့ၢ်ဝီၤ ဒီးသုးဂ့ၢ်ဝီၤတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤအိၣ်ဝဲအသိး,တၢ်ပဆၢရဲၣ်ကျဲၤကမ္ဘၢဂ့ၢ်ဝီၤဝဲလၢဟီၣ်ကဝီၤသဘျး ဒီးလၢကညိၣ်ဒိကလုာ်စၢဖျိၣ်ကရၢ အတၢ်တီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲအဟီၣ်ကဝီၤအပူၤကဘၣ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.တၢ်မၤ(၂)မံၤအံၤမ့ၢ်တၢ်မၤတဖၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်မၤလၢပုၤသယဲးဝဲ တဘျီယီၤန့ၣ်လီၤ. ကတီၢ်အံၤ ပထံၣ်ယုာ်လိာ်သကိးအီၤဒီး ကလုာ်ဖျိၣ် တၢ်ဟံၤဆၢကရၢတဖၣ်, ကရၢကရၢ လၢအထီၤဒါ ကလုာ် ဒိၣ်စိသန့ဖိ သုးမိၤစိရိၤကရၢတဖၣ် လၢသုးဂ့ၢ်ဝီၤ ဒီးလၢထံၣ်ကီၢ်သဲးဂ့ၢ်ဝီၤ အကျဲ လၢတၢ်ဆိတလဲ ပထံပကီၢ် (ကီၢ်ပယီၤ) ထံၣ်ကီၢ်သဲး အကွၢ်အဂီၢ် ဒ်အဖိးမံဒီး ပထံပကီၢ် တဘျီအံၤ အတၢ်အိၣ်သး ဒီးဒ်ကလုာ် န့ၣ်တဖၣ် အတၢ်လိာ်ဘၣ်အသိး လၢအမ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ဖဲၣ်ဒရၢၣ် န့ၣ်မိၣ်ကရၢစံၣ် ကီၢ်စၢဖျိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး,တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဒီးတၢ်ပဆၢရဲၣ်ကျဲၤ ပပုၤကလုာ်ဒီးထံဖိကိးဖိတဖၣ်ဝဲဟီၣ်ကဝီၤသဘျး လၢပပဆၢအီၤအပူၤတဖၣ်ကလဲၤအသးဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီၤအဂီၢ်ပကဟ့ၣ်အီၤ တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ, ရဲၣ်ကျဲၤန့ၢ်အီၤ ပှၤဂ့ၢ်ဝီၤ အတၢ်လိာ်ဘၣ် ဒီးပှၤဂ့ၢ်ဝီၤ အတၢ်လဲၤထီၣ် လဲၤထီၣ်တဖၣ် လၢသန့ၣ် ကိးသန့ၣ်ဒဲးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ပတၢ်စိတၢ်ကမိၤ ဒီးမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ဖဲၣ်ဒရၢၣ် ကီၢ်စၢဖျိၣ် အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ အါမံၤအကျဲၤ တမံၤ လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ကီၢ်စံၣ် အတၢ်စိကမိၤ ဒီးမ့ၢ်တၢ်စး ထီၣ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤအီၤ, လၢ လာ်ဒီးဆူထး, တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျဲၤအကျဲၤတဆိဘၣ်တဆိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤ “**ကညိၣ်ဒိကလုာ်ဟံၤကီၢ်သုး**” မ့ၢ်တၢ်ဟံၤဖျါထီၣ်ပသးလၢ ပမ့ၢ်ပှၤတကလုာ် လၢအမ့ၢ်, ပှၤပဆၢလီၤအသးဒဲးဒီးအတၢ်ပဆၢတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ပတၢ်ဆၢတဖၣ် လၢကဲဘျး ဒီးမၤလၢပုၤ ပပုၤကလုာ် ဒီး ထံဖိကိးဖိ လၢပဟီၣ်ကဝီၤအပူၤတဖၣ် အတၢ်မိၣ်န့ၢ်သးလီၤ, အတၢ်ဘၣ်ဘျးဘၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပဆၢ ဒီး တီၢ်ခိၣ် ရိၣ်မဲလီၤက့ၤပနီၢ်ကစၢ်အသးအံၤန့ၣ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲဒၣ်လၢ,ဖဲတၢ်ဟံၤဆၢအဆၢကတီၢ်အံၤန့ၣ်ပကဘၣ်ဟံးယာ်ပဂံၢ်ခိၣ်ထံး ထံၣ်ကီၢ်သဲး တၢ်န့ၣ်ကျဲၤ လၢအမ့ၢ်ဝဲ တၢ်စံၣ်ညိၣ်တီၣ်န့ၣ်ပထံၣ်ကီၢ်သဲး အဘျီအတီၢ်ဒဲးဒီးမၤတၢ်ပဆၢ ရဲၣ်ကျဲၤကမ္ဘၢဂ့ၢ်ဝီၤ အတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤတဖၣ် လၢအမ့ၢ်ပပုၤကလုာ် အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢဒီးအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် လၢအသန့ၣ် ကိးသန့ၣ်ဒဲးန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး, ဒ်စိးဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ် အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် အိၣ်ဝဲအသိး မံၤပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ကယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ, မၤန့ၢ်ဟံၤပသးလၢ ထံၣ်ကီၢ်သဲး တၢ်အိၣ်သးဒီးအတၢ်လဲၤလိာ် ဒီးဂီၤကံၢ်ထီၣ်ပသး လၢတၢ်ပဆၢကမ္ဘၢဂ့ၢ်ဝီၤ အတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ် ဒီးတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲသ့ၣ်ထီၣ်သကိးပပုၤကလုာ်အဘျီအတီၢ်လၢအတီၢ်ပတီၢ်ထီၣ်လၢပနီၢ်ကစၢ်ဒဲးပဝဲန့ၣ်တက့ၢ်.

ကရၢခိၣ်
ခုၣ်အဲၣ်ယုာ်-ကညိၣ်ဒိကလုာ်စၢဖျိၣ်ကရၢ
လီၢ်ခါၣ်သး